

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . 200 Lei
 Félévre . . . 100 Lei
 Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETME NYEK DÍJA:
 milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
 25 Lei.

Felelős szerkesztő: Szini Lajos.

Megjelenik vasárnap reggel.

Kiadótulajdonos: Márk István.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele Ferdinand-ut 34. (Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

GYERGYÓ

A latin költő,

Vergilius örökbesü költeményének az Aeneis-nek második éneke azzal kezdődik, hogy mindnyájan elhallgattak a jelenlévők és feszült figyelemmel tekintettek a beszélőre. Ekkor a költemény hőse, Aeneas így kezdett beszélni:

— Mily rettentő fájdalmakat parancsolsz felujtanom, oh királynő!

Aeneasnak ugyanis a királynő kérésére el kellett beszélnie egy fájdalmas kor s abban egy nemzet harcainak történetét.

Ez jut emlékezetembe, amikor a Gyergyószentmiklóson lefolyt értekezletre gondolok, amelyen a megjelent jólelkű az ősi erkölcsben működő felekezeti magyar iskolák megmentéséről tárgyaltak.

S elképzelem, hogy a figyelő csöndben, nem felkérésre, önként feláll, Aeneasként, Both János uram s érzésektől túlaradó lelkét kiönti a hallgatóság előtt.

Rettentő fájdalmakról beszél, egy a szabadságért fegyvert ragadott s idegen segítséggel eltiport nemzet hősi korszakából.

— Az 1848—49-es idők után bejött az osztrák, — ugyanebben az épületben volt akkor is a magyar iskola — jött és német iskolát csinált abból.

Egy földig sujtott, mindenéből kifosztott nemzetet akart arra kényszeríteni, hogy még felvevő ruháit is nélkülöző gyermekeit adja német iskolába, német szót és osztrák ravaszságot tanulni.

Nagyapáink nemzeti érzését azonban a legrettenetesebb nyomoruság sem tudta megsemmisíteni, apáinkat a Bach zsandárok fenyegetésére sem adták német iskolába s a német iskola 1851-ben megszűnt.

Megengedhetnők-e ilyen példa után testvéreim, hogy elpusztuljon magyar iskolánk, elszenvedhetnők-e ezt mi a nemes ősök ivadékai?! —

Nem a Bach-korszakban élünk. Nem fenyeget az a veszély, hogy a románok a mi ősi magyar iskolánkat elvenni akarnák, hogy abból román iskolát csináljanak.

Ennél sokkal nagyobb veszély fenyeget és pedig az, hogy

mi, magyarok ítéljük halálra nemtörődöm-ségünkkel iskoláinkat.

Ez pedig szörnyű bűn. Bűn egy ezeréves kultúra és bűn egy ezer éves nemzet elismert erényei ellen.

Itt és ma nem felekezeti magyar iskola fennmaradásáról kell gondoskodni. Itt egy minden magyar felekezeti gyermekének magyar kulturát és tudást adó magyar iskola fenntartása a cél.

Nem harcot akarunk kezdeni államunk román iskolái ellen. Saját tulajdonunkat, magyar iskoláinkat akarjuk fenntartani ezek mellett.

Ahogy áldozatot hozok a beteg lovamért, hogy felgyógyulva tovább igázhassam s ne a szomszédét vegyem igénybe pénzért — ahogy kijavítottam házamon a korhadt zsindelyt, hogy hó-

olvadáskor becsurgó esőtől ne kelljen a szomszéd házában keresnem oltalmat — úgy kell beteg iskolámat meggyógyítsam, hogy gyermekemet ne küldjem szégyenszemre a szomszéd iskolájába.

Istennek hála érte, — bármily nehézségek között is élünk — álmunkban sem képzelhetjük el azt a feneketlen nyomort, melyben ősünk a Bach-korszak alatt éltek. S mégis megbukott a német iskola.

Ne bukjon meg ma a román, azt kívánjuk, de akarjuk, hogy éljen mellette a mienk is, az ősi magyar iskola.

Vegyünk példát a több ezer éve üldözött s tengernyi szenvedést kiállott zsidó testvéreinkről. Köteteket lehetne írni ennek a nagy multu népnek összetartásáról és áldozatkészségéről.

Gyergyószentmiklóson a legszegényebb zsidó család havi — ismétlem, hónaponkénti — 400 lejt fizet iskolája fenntartására. Egy jobb magyar gazda egész évben nem fizet ennyit ugyancsak iskolája fenntartására.

Ha érték a lova, érték a tulka, legyen érték a magyar ember előtt végre gyermeke is. Legyen érték az a gyermek akkor is, amikor még költeni kell rá, ne csak akkor, amikor ő küld pénzt szüleinek a szolgálatból.

Szénát adunk a baromnak, hogy fejlődjék, pedig a szénáért pénzt is kaphatnánk s a barom ennek híján elpusztulna — adjunk tudást gyermekünknek, hogy fejlődjék, különben elszorvad és elveszíti értékét.

Kezet kézbe fogva, lelkünket reménységgel színültig töltve, nem kérdezve: testvér, mi vagy, katolikus-e, vagy református — egy igaz Istent: **magyarságunkat hívők** valahányan, előre közös magyar iskolánkért!

Szini Lajos.

Ófelsége Gyergyóba jön.

A Brassói Lapok szombati száma az alábbi jelentést közli:

Az udvarnagyi hivataltól származó értesülésünk szerint Károly király a jövő héten folytatni fogja személyes vizsgálatát az ország viszonyait illetőleg.

Az uralkodó ezuttal nem csupán a különböző fővárosi közintézményeket látogatja meg meglepetésszerűen, hanem megjelenik a vidéken s. Különösen igyekezni fog most a falvak adminisztrációját és a földművelő lakosság helyzetét megismerni.

Az udvarnagyi hivatal már ki is dolgozta a rendelkezéseket a király ez újabb körutjával kapcsolatban.

Ez értesítéssel egyidejűleg teljesen megbízható forrásból a következőket közöljük:

Ófelsége a magyarság lakta területek közül elsőnek Gyergyót keresi fel, ahol személyesen óhajt a magyarság képviselőivel beszélni.

A beszélgetés nem pár percre terjed ki, hanem órákra. A király elhatározott szándéka ugyanis, hogy a magyarságot a közvetlen és őszintén nyilvánított véleményeiből ismerje meg s tájékoztassa magát arról, hogy miként

képzele el az új hazában jövő elhelyezkedését maga a magyarság.

A kisebbségi törvény megalkotásában ugyanis Ófelsége személyes munkájával óhajt részt venni, tudva annak Romániát illető fontosságát.

Ófelsége legmagasabb látogatásával előreláthatólag a jövő hó elején fogja Gyergyót legkegyelmesebben megteiszteni.

Isten hozza el körünkbe mielőbb nemeslelkű második Hollós Mátyásunkat!

Értekezlet a magyar iskolák megmentéséről.

Az elmúlt vasárnap népes értekezletre gyűltek össze Gyergyószentmiklós vezető emberei és birtokos gazdái a központi iskolában. Az értekezlet egyedüli célja volt megvitatni a módokat, amelyekkel a magyar iskolák további fenntartása lehetséges.

Szabó György apát, mint a r. k. iskolaszék elnöke, nyitja meg az értekezletet s bejelenti, hogy a legutóbb tartott iskolaszéki ülés határozatának tettek eleget a gondnokkal amikor a város társadalmának minden rétegét vállalásfelekezeti különbség nélkül összehívták, hadd birjon tudomással mindenki arról, hogy iskoláink az anyagiak hiányában nagy veszedelemben forognak s ez már nem kimondottan r. k. ügy, hanem magyar ügy.

A leghatározottabban kijelenti, hogy az iskolaszék minden lehető megtett iskoláink megmenthetése érdekében s ha még sem sikerült az, úgy a felelősséget kiterjeszti elsősorban a r. k. hívőkre, másodsorban az egész város társadalmára.

Bejelenti az értekezletnek, hogy ő, mint az erdélyi r. k. Státus igazgató tanácsának tagja, kieszközölt iskoláink felsegélyezésére évi 200 000 lejt; ezt próbálta még fölemeltetni, de a Státus sem bírta anyagiak hiányában eme kérését teljesíteni.

Bejelenti azt is, hogy háború előtt a polgári község volt hitfelekezeti iskoláink patrónusa s hivatalból mindig is volt a községnek képvisellete az iskolaszékben s így ekkor nem okozott gondot iskoláink anyagi ügye. De jelenleg nem hogy elzárkózik a város a patrónuságtól, hanem a segélyezésben a lélekszám arányát sem veszi tekintetbe s így iskoláink aránylag a legminimálisabb segítyt kapják csak, az állami iskolákkal szemben.

Eme nagy sérelmet ő személyesen s iskolaszéki határozatból kifolyólag írásban is bejelentette a városi tanácsnak s hogy mily eredménye lesz, ezt előre tudni nem lehet.

Ha a város a hívek lélekszámarányát tekintetbe venné az iskolák segélyezésénél, úgy iskoláink nehézség nélkül fenntarthatók lennének.

Madaras Ágoston gondnok ismerteti a jelen szomorú helyzetet minden megvilágításban, mivel ő az egyháztanács kérésére 7 hónap alatt házról-házra járva igyekezett beszélni az egyházi adóhátralékot s sajnos, oly tapasztalatokkal is gazdagodott ezen idő alatt, amelyeket nem lehet hitközségi tagjaink javára elkönyvelni. Bejelenti azt is, hogy ez ideig 202 000 lejt kellett a hátralékból leírni, mivel ezek teljesen felhajthatatlanok.

Ezekhez járul még a gyárak leépítése folytán a tőlük ez ideig élvezett évi 40—45 000 lejt beszüntetése is, amely oly érzékeny veszteség, hogy pótlása szinte lehetetlen, ha csak öneme-

lésből nem térülne meg valamelyes hányada. Ajánlja, hogy próbáljuk meg a rajtunk való segítésnek ezen módját is.

Gereöffy Csanád v. ig. tanító, iskolaszéki tag fejt ki hosszasan álláspontját, mely egyezik az iskolaszék állásfoglalásával, hogy az egyházi adó is ép oly törvényes és végrehajtható, mint más közadó s ha a hitközségi tagok közül sokan renitenskednek, ezekkel szemben a törvényes végrehajtással kell felelni.

Apellál a magyar faji öntudatra s a székelly nemesi becsületre, mely azt kívánná meg, hogy ép ez az adó folyjon be legelőször, mert ezt fizetjük legelőször is önmagunkért. (Nagy helyeslés.)

Ő is, mint Madaras gondnok, célszerűnek véli a város tehetősebbjeinek megkeresését adóemelési szempontból önadóztatás alapján, hogy a leírással keletkezett deficit némiképp egyensúlyoztassék.

Novák Béla iskolaszéki tag annyiban pótolja Gereöffy előterjesztését, hogy az örm. szertartású hittestvéreink és református magyar testvéreink is fizethetnének 1—1 tanítót.

Barabássy József erdőmérnök a protestáns hívek nevében kijelenti, hogy az aránylagos segítyt illetően erkölcsi s magyar becsülettel teljesíteni fogják azt, de egyben az adózó polgárok gazdátársadalmi rétegének öntudathányát is hibáztatja, hogy ennyire engedték jutni az ugymond majdnem egyedüli mentsvárunkat.

Sántha Albert ig. tanító jelenti be, hogy most annál is inkább be kell folynia az egyházi járuléknak rendesen s minden zökkenés nélkül rendezni iskoláink ügyeit, mivel a nyilvánossági joga megadatott. (Nagy helyeslés.)

Kertész István könyvkereskedő a magyar székelly gyermeki lelket állítja oda a tanító lelkéhez, amelyek együtt dobbannak, egy isteni cél szolgálatában állanak, együtt szomjuhozzák a reményteljes jövőt s kérdi: hogyan gondolják ezeket különválasztva? Odadobjuk a zsenge gyermeki lélek irányítását tőlünk mindenféle tekintetben távol eső s egész más mentalitású vezetők kezébe?

Ő még nem hiszi, hogy ennyire fajult volna el a székelly vér s férfias bátorsággal s nyoma-

tékkal végzi szavait: „Föl a szívekkel!” (Nagy helyeslés.)

Both János hitközségi tag szól közvetlen szavakkal most a megjelentekhez: Tudják e, hogy ezt az iskolát a 48—49. s az azután következő években elakarták németesíteni? S tudják-e, hogy a legnagyobb erőszak is megtört apáink ellenállásán? Akkor apáink törhetetlen pajzsán hullott porba a német erőszakosság, hát mi most gyáván, hitványul dobjuk el magyar iskolánkat? Azt hiszem nem lennének képesek megzavarni őseink nyugalma s ha ezt tennők, sírjukból zugna fel hozzánk az átok. Ugy-e, nem teszünk ilyent, testvérem? (Nem teszünk, nem teszünk.)

Madaras István banktisztviselő szintén a lelkekhez szól s konkrét eseteket sorol fel, hogy mibe kerül az állami iskolák dologi kiadása a polgári községnek s érthetően világítja meg, hogy tévednek azok, akik abban a tévhitben ringatják magukat, hogy az állami iskola nem kerül pénzbe, sőt bizonyítja azt, hogy ennek terhe taxa címen a mai iskolai tehernek 5—10-szeresére emelkednék. Felfogása szerint is mindenkinek legelső kötelessége legyen az egyházi adó megfizetése, mit saját magunkért adunk.

Varga János banktisztviselő Madaras gondnok példátlanul álló munkásságát vázolja az egyházi adó beszédését illetőleg s hangsúlyozza, hogy mindnyájunk hálája legyen fizetség értékes munkájáért. Indítványozza egyúttal részére jegyzőkönyvi köszönet szavazását.

A felszólalások után, elnöklő Szabó György apát kimondja, mint közgyűlési határozatot a következőket:

A 202.000 lej leírást tudomásul vesszük, s ezt pótlandó: megkeressük a város társadalmának tehetősebbjeit adójuk önkéntes felemelését kérve. A maga részéről már most kijelenti, hogy évi adóját ezer lejjel önként felemeli s utána Varga János, Bajna Imre, dr. Csiky János, Madaras István és Balázs Sándor is bejelentették adójuk önkéntes felemelését.

Kimondja az értekezlet, hogy felelősséget vállal a huzódó adózókkal szembeni legszigorubb végrehajtásért.

Tudomásul veszi a gyűlés a protestáns egyház ama ajánlatát, hogy aránylagosan hozzá-

járul a magyar iskola fenntartásához s az örmény híveket is megkeresi eddigi hozzájárulásuk fölemelése érdekében.

Köszönetét fejezi ki Kertész Istvánnak lelkes bezzédéért.

Egyhangulag kimondja a gyűlés, hogy iskoláinkhoz, mint a multban, ragaszkodunk, s azokat bármily áldozatok árán fenntartjuk.

Kimondja, hogy ezután az egyházi adók befizetését legelső kötelességünknek fogjuk ismerni.

Madaras Ágoston gondnoknak egyhangulag szavaz jegyzőkönyvi köszönetet a gyűlés.

Mindezek tudomásul vétele után, elnök az értekezletet bezárta.

Kirendeltséget állított fel a betegsegélyző-pénztár Gyergyószentmiklóson.

Március elsejével kezdte meg működését Gyergyószentmiklóson a csikszeredai kerületi munkásbiztosító pénztár gyergyószentmiklósi kirendeltsége.

Az újonnan felállított kirendeltségnek hatáskörébe tartozik a gyergyói és tölgyesi járásokban illetékes munkaadók és munkások betegsegélyző ügyeinek elintézése, amit eddig Csikszeredán a kerületi pénztár végzett el. És pedig:

— a törvény által bejelentésre kötelezett tagok nyilvántartása; — a járulékok kirovása és behajtása;

— a biztosított tagok betegség esetén való ellátása gyógyszerekkel, táppénzzel és a törvény keretein belül nyújtható egyéb pénzbeli és természetbeni segítyekkel.

Mit jelent Gyergyó részére ennek a kirendeltségnek felállítása?

Tudnunk kell elsősorban, hogy a lakosságnak nagyon csekély hányada az, amelyik, akár mint munkaadó, akár mint alkalmazott, a betegsegélyzővel kapcsolatban ne állana.

Tudjuk azt is, hogy ugy a betegsegélyzővel, mint más hivatalokkal elintézendő ügyeket a hivatalok részéről a kényszerű bürokratizmus, a felek részéről pedig az államnyelv nem tudása miatt, legtöbb esetben nehezen és csak személyesen lehet elintézni. A gyergyói és tölgyesi járásokban lakó ügyfeleknek minden, akár je-

A csavargó.

(Folyt. és vége.)

Az a... i leánynevelőintézet növendékei sétára készülnek. Bárá Kövesy Irén: Gróf Tury Emma! Édesem, a séta alatt légy párom. Sok, sok beszélni valóm lesz veled. Magyarországról sok érdekes hírt tudok. Édesatyám most jött haza Magyarországról a Nyírségről, az öreg nagynénitől. A nagynéni a birtokát édesatyámra íratta, hogy halála után ne legyen a birtokkal vesződés és baj. A nagynéni édesatyánkat mindig kis kedves csavargónak nevezi.

Én kíváncsi voltam arra, hogy honnan származott ez az elnevezés. Édesatyám elmesélte, hogy fiatal korában Magyarországon N... megyében megyei aljegyző volt és valami Akolhát nevű pusztán volt birtoka és addig mulatott, míg a birtokot adóssággal tulterhelte. E miatti szegénységben a megye székhelyéről eltávozott. Idejött Németországba. Tanulmányait folytatta, tanári oklevelet szerzett és most, amint tudod, a helybeli műegyetemen tanár. Nagyon gazdagon nősült. Édesanyám is báróleány, még pedig báró W... Katalin. Ezután nyaralni Magyarországba a Nyírségbe fogunk menni.

Édesatyám, amíg Németországba jött, egy pár hónapig Magyarország különböző városaiban járt, kelt, hogy állást keressen és nagynéném ezért nevezte csavargónak.

A multkor, amikor nálunk voltunk, nagyon megtetszett gróf Zay Aladár. Édesatyám azt mondja, hogy az egyetemen a legjobb tanítványa. Vilmos bátyám meg azt mondja, hogy legjobb barátja az összes egyetemi hallgatók között.

— Edes Emmám! Ugy látom, hogy mi, magyarok, Németországban nagyon összetartunk. Csak úgy halkan mondom, hogy Vilmos bátyád nap-nap után rólad beszél és felőled érdeklődik. Ugy hiszem, hogy mi, magyarok, meg-

fogjuk érteni egymást és a turáni átok nem csinal köztünk rut vizsályt.

— A sógor adósságát már alig tudom törleszteni. A cselédeimet maholnap nem tudom fizetni. Hogy szegénységben ne maradjak, a legnagyobb nélkülözést szenvedve, Emma leányomért a nevelőintézetbe most küldöttem az utolsó pár ezer forintot.

A két év is eltelt és a jövő nyáron a leányom végleg haza jön. Amint írja, négy német vendég jön vele. Valami csavargó bácsit említ a levelében. Én nagyon kíváncsi vagyok arra a németre.

Minden jó volna, csak éppen most ne volnék ebben a nyomorult anyagi helyzetben. Amint a levélből kiolvasom, egy német fiatal ur is jön, aki, mint leányom kérője fog szerepelni.

A levélből azt is kiolvastam, hogy a sógor fia a műegyetemet kitüntetéssel végezte és a német vendégek között egy nagyon szép fiatal nő lesz, akit el fog jegyezni.

Ha a feleségemre nem hallgatok, anyagiilag mi minden másképpen történik. Rokonság, atyafiság, sógorság, együttesen nem ér egy fakóvát.

Gróf Tury Jenőné: Igazán kedves emberek ezek a németek. Jaj, az a Katinka utólérhetetlen kedvesség. A leánya, Irén, az igazán kedves teremtes. A fia, Vilmos, valódi férfiszépség. Inkább magyar, mint német. Istenem! Ha sikerülne, hogy Emma leányomat nőül vegye, én volnék a legboldogabb ezen a világon.

Báró W...: Édes gróf Tury barátom! Kedves leányod és gróf Zay Aladár öcsém anynyi sok szépet beszéltek Magyarországról, hogy igazán megszerettem ezt a szép országot. Leá-

nyom gróf Zay Aladár mérnökjelölt öcsémuramat nagyon szereti és én neki adom nőül. Hogy a leányomról ne mondják azt, hogy üres kézzel jött, veszek neki egy birtokot.

Gróf Tury: Édes báró W... barátom! Kedves leányod részére a birtokért nem kell messzire menni. Gróf Zay János birtokát a tőhertől szabadítsd meg és így meg lesz oldva a birtokvétel kérdése.

— Nagyon helyes, Tury barátom, ez a megoldása a birtokvételnek. Gróf Zay Aladár a legjelesebb mérnöke lesz az országnak és amint ismerem, birtokát nem fogja terhelni többet adósság.

— Gróf Tury: Ez a kérdés igazán helyesen lett megoldva. Hanem most térjünk a másik kérdésre, mely engemet nagyon érdekel. Édes báró ur! Kedves Vilmos fia, amint látom, leányomat szereti és én ezer örömmel adom hozzá feleségül. Tudom, hogy most már végzett mérnök és az országban nagyon szükségesek a mérnökök, mert most kezdtünk a vízszabályozásba és az árterületek felmérésébe.

Hogy leányom üres kézzel ne menjen férjhez, arról gondoskodtam. Ezelőtt husz évvel az eredeti birtokom mellett lévő báró Kövesy Bélaféle birtokot bírói árverésen megvettem és Emma leányom nevére íratam. Báró Kövesy Bélát nem ismertem, mert ezen a vidéken sohasem járt. N... megyében megyei aljegyző volt. A megye székvárosából eltűnt. A Nyírségben lakó nagynénje a hírlapokban eleget köröztette. Hol egyik, hol a másik városban tűnt fel. Nagynénje csavargónak nevezte.

Báró W...: Édes gróf Tury barátom! Én nem vagyok a német báró W... hanem báró Kövesy Béla, a csavargó.

Ferenczy Dénes.

lentéktelen dologban is, Csikszeredába kellett utazniok, ami idő és pénzvesztéssel járt.

A betegsegélyzővel kapcsolatban a multban igen sok panaszra adott okot a munkások ki és bejelentése, még pedig azért, mert a munkásbiztosító törvény szigorú szankciókat ír elő a ki és bejelentések meghatározott időben való eszközzésére. Ezeket a büntető szankciókat a hivatal minden egyes esetben alkalmazta is.

Tudunk esetekről, hogy kisiparosoknak, kereskedőknek alkalmazott-bejelentése ha csak egy napot is késett — ami származhatott postai késedelemből, a bejelentéshez szükséges nyomtatvány hiányából, vagy mert a román szövegű nyomtatványt a fél nem tudta kitölteni s idő telt el, amíg ahhoz értő embert keresett — őt, tízezer lejes megtérítéseket kellett az illetőknek kifizetniök a kirótt büntetésen felül. Postán elküldött kijelentő lapoknak késedelmes beérkezése, vagy elkallódása, örökös panaszokra szolgáltatott okot. A járulékkirovásoknál történt esetleges hibák helyreigazítása hosszas írásbeli sürgetéseket igényelt. A betegek orvosi felülvizsgálata, táppénzeik és egyéb pénzbeli járandóságoknak kiszolgáltatása hosszas utánjárással történt csak meg. Voltak esetek, amikor a pénztári tag Szeredába ki és hazautazásának költsége meghaladta a kiutalt táppénzt.

Az ilyen és hasonló eseteknek a kirendeltség felállításával meg kell szűnniök. Gyergyószentmiklós központi fekvése lehetővé teszi, hogy az érdekeltek az elintézésre váró ügyeiket a legrövidebb idő alatt s a legkevesebb idő és pénzvesztéssel intézhessék el a kirendeltségnél.

A kirendeltség felállításával a gyergyói érdekeltek közönség kerek tíz éve hangoztatott jogos kívánságát ismerték el az illetékes fórumok. Köztudomású ugyanis, hogy a Csikvármegye területén működött és működő kis- és nagyüzemek 55 százaléka erre a részre esik, tehát az intézmény fenntartásának anyagi terheit is ilyen arányban az itteni érdekeltek viselik.

Ha egyelőre a betegsegélyző áldásairól nem is beszélhetünk, remélni akarjuk, hogy a jobb adminisztráció türethetőbbé fogja tenni az anyagi terhek elviselését is. Reméljük pedig azért, mert a kirendeltség élén egy szakképzett és puritán jellemű ember áll, Gáll Ferenc. (—)

Az elmúlt hét eseményei.

Belföld.

A téliesre fordult időjárás irtózatossá viharban tombolta ki magát a Fekete tengeren. Emberelemlékezet óta nem tapasztalt orkán söpört végig a partokon s a viharba került hajók egész sorozata pusztult el a nyílt tengeren.

A mezőgazdasági kamarák szövetségének országos elnökevé öt évre Potarca földművelésügyi államtitkárt választották meg.

A romániai bolgárok képviselője Tosev, 400 aláírással ellátott memorandumot nyújtott át a belügyminiszternek, amelyben a rendőri és közigazgatási hatóságok részéről ért rettenetes bolgár elnyomásra hívják fel a román közvélemény figyelmét.

Egyik bukaresti mozdonygyár négyszáz munkást bocsátott el bérkülönbség miatt. A munkások legnagyobb része magyar.

Bevezetik a sportoktatást a romániai egyetemeken is, angol és amerikai mintára. A sportágakból sikeresen vizgázott diákok és diákányok instruktori diplomát nyernek.

Kormánybiztost neveztek ki Máramaros, Bukovina és Besszarabia részére Manoilescu ezredes személyében.

A román kormány többszáz vagon orosz gabonának a Dunán való szállítására adott engedélyt, megsértve ezzel a nemzetközi egyezményt, mely az orosz dumpingárak szállításának megakadályozását célozza. Ugyanakkor rengeteg mennyiségű román gabona hever eladatlanul idehaza. Ujabb üzlet, amelyen valakik, az ország kárára kerestek.

Maniu, az uralmon lévő párt vezére csak husvét után tér vissza az országba. Addig a francia tengerparton piheni ki a politika fáradságait.

A tisztviselők vagyonának ellenőrzéséről szóló törvény rövidesen tető alá kerül. Majd kiderül ennek alkalmazása során, hogy miként vettek sokan 4—5 ezer lejes havi fizetésből palotákat?!

Regáti banditák Csikszereda és Csikseső között az elmúlt szombaton 27 embert fosztottak ki mintegy 80 ezer lejt szedve el tőlük. A kifosztottak nagyrésze gyári munkás, aki hetibérével hazafelé tartott. A kifosztottak közt volt Grünberg Mátyás, nálunk is előnyösen ismert fakeskedő is, kit üzleti útja vezetett a haramiák kezei közé. A banditák végzett munkájuk után Grünberg autóján elmenekültek Tusnádfelé, ahol az autót az uton hagyva, gyalog menekültek tovább Háromszékre, ahol a banditákat sikerült elfogni. Haton voltak, valamennyi regáti román. A banda vezére egy Dudkiewicz nevű jasi vendéglős volt.

A régóta vajdó kölcsön ügye még mindig nem dőlt el. A Párisban tárgyaló Popovici miniszter azt az értesítést küldte a kormánynak, hogy a franciák a kölcsön folyósításának egyik feltételül francia pénzügyi szakértőnek a bukaresti Nemzeti Bankba való beültetését kötötték ki. A kormány megkérdezte erre a Nemzeti Banktól, hogy hajlandó-e a pénzügyi ellenőrt befogadni, mire a bank igazgatósága (többségben liberálisok) határozott nem-mel válaszolt. Kétségtelen, hogy a kormány sorsa a kölcsön megkötésén, vagy meghiusulásán dől el.

Legujabb értesülés szerint a Nemzeti Bank igazgatósága a szakértőt elfogadta.

Bernát Dezső vasgyáros felesége nagyban lakását két és félmillióra biztosította már régebben. Összebeszélt azután két bizalmas emberével, hogy azon az éjjel, amikor ő a Zsidó Nőegylet bálján vesz részt, gyujtsák fel a lakást tíz-tízezer lej honorárium ellenében. A lakás elhamvadt, a tűz oka kiderült. Bernátné erre veronállal megmérgezte magát és meghalt. Elkecsereedett tettének oka, hogy a valamikor vagyonos asszony a tűzbiztosítási díjból akart ismét megvagyonosodni.

Egy veszett kutya a bukaresti szosszen harminc embert mart meg, nagyjából részben gyermekeket.

72 megye helyett 40-et akar létesíteni a közigazgatási törvény reformálására kiküldött bizottság. Ha ez megvalósul, a magyar többségű megyéket bizonyára olyanokkal egyesítik, hogy a magyar többségű jelleg eltűnjön.

Antiszemita tüntetést rendeztek újból a temesvári mérnöki főiskola hallgatói s több zsidó kartársukat véresre verték. Így egyengetik útját nálunk a külföldi kölcsönnek.

Külföld.

Sufraj dr. horvát történelemtudóst és egyetemi tanárt Zágrábban egy Jukics nevű egyén — aki a nagyszerb propaganda szolgálatában áll — vasbottal agyonverte. A felbujtó Belimarkovics tábornok, Zágráb katonai parancsnoka volt.

Hatszázötven hadi repülőgép tart májusban hadgyakorlatot az Egyesült-Államok partvidékén. A gyakorlat célja az, hogy miként lehet a hadirepülőgépekkel esetleges ellenséges támadás ellen a lakosságot megvédeni.

A brüsszeli expresszen meggyilkolták Schwartz Viktor ismert budapesti kereskedőt, majd holttestét kidobták a robogó vonatból.

A nemzetek elnyomása Isten és a természet törvényei ellen van — idézte a pápa szavait Bauer zágrábi püspök, aki pástörlevélben a szlovén nyelv olaszországi üldözése ellen tiltakozott.

Az olasz és francia tengerészeti megegyezést az angolok Henderson külügyminiszter fáradozásával létrehozták. Ha a megegyezéshez Amerika és Japán is csatlakozik, nagyban fog csökkenni a háboru veszedelme.

Ez a flotta egyezmény azért végtelenül fontos, mert Franciaország és Olaszország között éppen a flottaépítés terén volt a legkiméletlenebb versengés s ez fenyegetett állandóan a háboru veszedelmével. Anglia azért lépett közbe oly erősen, hogy ezt a veszedelmet elhárítsa. A flottaegyezmény után igen valószínű, hogy a két latin nemzet a többi vitás ügyben

is megegyezik s így az évek óta felrobbanással fenyegető puszkaporoshordó veszélytelenné válik. Ez annál inkább feltehető, mert már most arról van szó, hogy a francia tőke nagyobb mértékben kíván elhelyezkedni az olasz piacon. Az új világháboru réme tehát, amely évek óta ijesztette a béke után vágyó népeket, határozottan elhalványodott Franciaország és Olaszország egyezsége után.

Windischgrätz herceg ellen — aki az ismert frankpör főszereplője volt — csődöt kért három budapesti nagykereskedő óriási összegű tartozásai miatt.

Száznál többen kaptak gyomormérgezést Budapesten a Corvin áruház büfféjében elfogyasztott olcsó fagyalttól.

Kigyuladt egy színház színpada Mexicóban rövidzárlat következtében s a színpadon tartózkodó színészek és színpadi munkások közül tízen négyen a lángtengerben elpusztultak. A közönség menekülése közben husz egyén életveszélyesen megsebesült.

A halálkód újból megjelent Lüttich belgiumi város környékén s eddig 40 ember betegedett meg titokzatos gázmérgezésben.

Curtius, német külügyminiszter tiszteletére — aki Bécsbe érkezett — Ender szövetségi kancellár vacsorát adott, amelyen a diplomáciai és politikai élet számos kiválósága résztvett.

A vacsora során Ender, Schober alkancellár, külügyminiszter és Curtius mondtak beszédet, hangoztatva az osztrák és német nép együtvértartozandóságát s közös törekvéseiket a gazdasági élet és a szociális viszonyok megjavítása érdekében.

Curtius összesen három napig maradt Bécsben s ezalatt Schober külügyminiszterrel részletesen tárgyalta a két köztársaság közötti gazdasági kérdések s politikai együttműködés feltételeit.

HIREK.

— Időjárás. A budapesti meteorológiai intézet időprognózisa: Jobbára borult, nyugaton enyhülésre és esapadéokra való hajlam várható.

— Halálozás. Ditróban február 26-án rövid szenvedés után elhalt Orosz Antalné született Csiki Anna 30 éves korában. Temetése március hó 1-én volt nagy részvét mellett.

— Sportegyleti közgyűlés. A gyergyószentmiklósi Sport Egylet 1931. évi közgyűlését, melyet február 22-én a tagok kellő számban való meg nem jelenése miatt nem lehetett megtartani, március 8-án délután tartja a koresolyapálya pavilonjában. A második közgyűlés az alapszabály értelmében a megjelent tagok számára tekintet nélkül határozatképes.

— Ritka vadászbavur. Amint értesültünk, a csikszentdomokosi határban néhány nap alatt tizenhat juhot téptek szét a farkasok, tegnap meg egy ló hasonfelét falták fel. Magyar Dezső csikszenttamási kereskedő, amint a farkasok garázdálkodásáról értesült, tizenkét hajtó kíséretében a veszélyeztetett határrész átkutatására indult. Fegyvert egyedül Magyar vitt magával s a hajtók sikeres munkája f. hó 3-án hajnalra három óriási farkast terelt leshelye felé. Magyar első lövésére kettő esett el, másodikra a harmadik. A fenevadakat bevitték a községbe s a szerencsés vadászt ritka zsákmányával együtt fényképen is megörökítették.

— A némát megszólaltatta az öröm. Olaszországban a Genua melletti Nervi városában él Pallanti lapszerkesztő, aki még a világháboru elején ideg sokkot kapott és azóta néma volt. Pallanti hétfőn arról értesült, hogy fivére, aki a háboru utolsó évében eltűnt, most megkerült. Az örömhír olyan nagy lelki rázkódtatást okozott, hogy a szerkesztő visszanyerte beszélni képességét.

— Sulyos baleset fegyverpróba közben. A Gyergyószentmiklóson jólismert Bécsi István vendéglős pár hete a Sötét-putnán vadászgat. Fegyverét tisztogatta pár napja s egy próbálövést adott le abból. A fegyver valószínűleg nem volt jól bezárva, mert a ravasz meghúzása után a cső elröpült s Bécsi négy ujját a felrobbant töltény leszakította.

— **Nyégyszáz év alatt tizenhárommillió ember lett a földrengések áldozata** Szakemberek becslése szerint a legutóbbi négyszáz évben tizenhárommillió ember esett a földrengések áldozatául. A legnagyobb katasztrófáknál 1556-ban Kinában nyolcszázezer ember, 1703-ban Japánban kétszázezer, 1737-ben Lisszabonban ötvenezer, 1908-ban Messzinában nyolcvannégyezer, 1920-ban Kinában száznövevényezer és 1923-ban Japánban száznegyvenezer ember pusztult el földrengés következtében. Ezzel szemben Angliában a krónikák egyetlenegy személy földrengéshaláláról tudnak, ezt is egy földrengés alkalmával egy házról lehullott tetőcserep ütötte agyon 1580-ban.

— **Megölték hatszáz lejért.** Ursu Péter lókupec Ditróhódoson betért a kocsmába. Összeszámlálta pénzét, összesen 800 lejt és italt rendelt. Csakhamar asztalához telepedett Puiu János cigány egy társával. Hármán mulattak tovább. Amikor hazaindult, Puiu, aki sok pénzt sejtett nála, utána ment társával s hátulról leszúrta, majd fejére mért súlyos ütést. Az elalélt embertől aztán elrabolta pénzét, összesen 600 lejt, mert a többi a kocsmban együtt elitták. A szerencsétlen Ursu két napi kínzódás után a gyergyószentmiklósi kórházban kiszorult. Puiut letartóztatták.

— **Olcsóbb lett a sör.** Amint értesülünk, az ország sörgyárosai a vendéglősök szövetségével hosszas tárgyalások után kölcsönösen megállapítottak abban, hogy mindkét részből a néhez áldozási rendszer dacára is a sör árát március 1-től leszállítják, mégpedig olyan képpen, hogy az eddigi 3 decis pohár sör ára az eddigi 10—11 lej helyett 8 lej lesz.

— **Hirdetmény.** A csikszeredai Munkásbiztosító pénztár tudomásul adja az összes volt biztosított, jelenleg munkanélküli tagoknak, hogy a központi pénztár 137.293. és 1376—930/31. sz. rendeletével azok a munkanélküliek, akik biztosított tagok voltak, valamint családtagjaik, feleség és gyermek 16 éves korig betegség esetén ingyen gyógykezelést és gyógyszerellátást kaphatnak. A munkanélküli volt biztosított tagoknak, akik ezen kedvezményre igényt tartanak a következő feltételeknek kell megfeleljenek: 1. A munkanélkülinek bizonyítani kell, hogy azelőtt biztosított tag volt legalább egy évig. Ezen bizonyítvány akár a Munkáspénztártól, akár a volt munkaadótól szerzendő be. 2. A munkanélküliség ténye is bizonyítandó a munkanélküli hivatal által és feltüntetendő a munkanélküliség által esetlegesen elvesztett segély is. A munkanélküli, betegség esetén a fenti két bizonyítvánnyal jelentkezhet a Munkásbiztosító gyergyógalócasi és borszéki kirendeltségeinél orvosi kezelésre. A fenti eljárás követendő a családtagok betegsége esetén is.

— **Magyar Szó cimen,** a Magyar Párt programja alapján Zágoni Dezső kiváló szerkesztésében eleve és tartalmas napilap jelenik meg Nagyváradon. A naponként 6—8 oldalas lap ára mindössze 2 lej és emelkedett színvonalú, elsőrendű cikkei, friss hiranyaga mindenütt kedvelté teszik. Gyergyószentmiklóson Roden „Tutun” újságüzletében kapható.

— **Népkönyha Toplicán.** Tudósítónk jelenti: Néhány meglelelő, áldozatra kész toplicai vezetőmber Népkönyhát létesített. Lehetővé vált ezáltal, hogy azok a munkanélküliek és szegény családok, akik még meleg ételhez sem juthatnak — 46—52 család — Molnár Ferenc építész lakásán egyfogásos ebédet, hetenként kétszer húst is kapjanak, amíg sorsuk jobbrafordul. Elsősorban Walter István kereskedőt, Moldován Zsigmond bankigazgatót és Molnár Ferenc építészeti elismerés a segélyakció megindításáért.

— **Műsoros estet rendezett a Népszövetség tagozatának leányklubja Toplicán** s őszinte élvezetet szerzett ezzel a megjelenteknek. A jóvedelmet a szegények felsegítésére fordítják, akiknek halála Orbán Vilma elnöknő és Kiss Ferenc titkárt illeti a rendezés körül végzett munkájukért.

— **A postára is ráfizetnek.** Eddig úgy tudtuk, hogy a posta egyik jövedelemforrása az áilamnak. Egy kimutatás szerint Románia 1930-ban a postára is ráfizetett 360 millió lejt. Csak ámulni lehet azon, hogy a súlyos postai bélyegárak mellett nincs nyereség a postai szállításon.

— **Kéregetők.** Egymásnak adják az ajtót mostanság a kéregetőik, kik „templom” és egyéb jótékony cél címe alatt járnak házról-házra s megsértődött fölényvel vágják be az ajtót maguk után, ha azt mondjuk, hogy nekünk sincs mit adjunk, nekünk is el kellene kezdjünk kéregetni. Hogy ki adja a rendőrségen azt a sok kéregető engedélyt, azt nem tudhatjuk, de annyit mindenesetre meg kell jegyeznünk, hogy több körültekintéssel kellene eljárnia városi lakosság érdekében, több óvatossággal kellene osztogatni azokat az engedélyeket, mert hogy legyen a világon olyan buta egyházközség, mely a mai viszonyok között templomépítésbe kezdjen s arra kolduljon, ezt csakugyan lehetetlen elhinni. Meg hogy a minden félórán jelentkező kéregetőknél valaki szívesen adja azt a pár fillért, melyről soha sem tudja, hogy végén is hová kerül, azt feltenni is oktondiság. Mikor állandóan azt olvassuk az újságokban, hogy mindenki lop és lop s ezt senki soha meg sem cáfolja, nem jogosan feltételezhetjük e azt, hogy az így összegyűlt könyöradományok is egyszerű lopkodások céljára gyűjtetnek? Ilyen körülmények közt, egyenesen rá vagyunk utalva, hogy a kéregetőket egyszerűen elutasítsuk.

* **Értesítés.** Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a tavaszi és nyári idényre a legjobb gyártmányú angol és belföldi szövettudonságok megérkeztek, mely árukat teljes beszerzési árban bocsájtom a nagyérdemű közönség rendelkezésére. A legújabb divat szerint készítek férfi- és gyermekruhákat szolid árért. Kiváló tisztelettel: Kádár Miklós uridivatszabó. 3—1

Vadászati és erdészeti kiállítás Marosvásárhelyen.

Bár Erdély az ország egyik legjobb vadászterülete és számtalan városi és falusi ember foglalkozik vadászattal, mégis egyszer sem volt Erdélyben vadászkiállítás. Hasonlóképpen óriási kiterjedésű erdőségek vannak Erdélyben és kifejezett erdészeti kiállítása sem volt Erdélynek. Annál nagyobb érdeklődéssel tekintenek az erdészek és vadászok az Erdélyi Gazdasági Egyletnek a Marostordavármegyei Földmívelő Szövetséggel karöltve Marosvásárhelyen rendezendő mezőgazdasági kiállítására elé, amelynek két külön csoportját fogja képezni a vadászat és erdészet.

A kiállítást szeptember hó elején tartják meg és azon minden vadászattal és erdészettel kapcsolatos cikk, emlék, preparátum, nyers és kész áru bemutatható. A kiállítás tudnivalóit az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala díjtalanul küldi meg az érdeklődőknek.

Megtalálták Jerikó város romjait.

Garstang János régésztanár, a palesztinai kutató expedíció vezetője néhány nappal ezelőtt adott nyilatkozatában érdekes és nagyjelentőségű felfedezésről számolt be. A jerikói romok felett végzett ásások során sikerült ugyanis a bibliai Jerikó várának romjait feltárni és az ásások során kulturhistóriai szempontból rendkívül értékes leleteket feltárni. Megállapították, hogy a vár főbejárata észak felé esett, a déli oldalon pedig nagyon érdekes, Krisztus születése előtt körülbelül kétezer évvel épített házak és épületek vannak. A romok között bronzkorszakbeli edényeket, továbbá megszenesedett gabonát, datolyát és félig elégett köteleket találtak. Valószínű, hogy a város ostrom közben hamvadt el. Garstang professzor a jerikói ásások eredményét tudományos szempontból később fogja feldolgozni.

Gyergyóiak! Figyelem!

Páll Sándor gyergyószentmiklósi jóhírű vendéglőjében: 3—3

egy bőséges zóna Lei 10.—
egy „ fatányéros „ 20.—
egy fröccs fajborból „ 8.—
0.7 liter kiltűnő zamatu uradalmi fajtiszta ó-bor „ 25.—

Szenzációs árleszállítás.

Az Urania mozgó hirei.

F. hó 7-én és 8-án, szombaton és vasárnap

Ördög és szerelem.

Pazar kiállítás, romantikus, hangos szerelmi történet, mely részben Afrika teljesen vad területein, részben pedig Velencében a varázs, a gondolk, a muzsika és holdsugár csodálatos városában játszódik le. Különösen feltűnést keltenek a direkt e film céljaira tervezett különleges, ragyogó toalettek.

A főszerepeket Korda Mária és Milton Sils alakítják.

F. hó 11-én és 12-én, szerdán és csütörtökön

Az ucca anyyala.

Izgalmas társadalmi dráma, Páris éjjeli életéből.

F. hó 14-én és 15-én, szombaton és vasárnap

Az elsodort Malek

Buster Keatonnak, a jelenkor legnagyobb komikusának szenzációs, hangos, énekes burleszkje, melyben rajta kívül nem kisebb nevek szerepelnek, mint: Anita Page, Dorothy Sebastian, Jackie Coogan, William Haynes.

A világ legnagyobb filmgyára, az amerikai Metro-Goldwyn, különleges csemegével akarta a mozilátogató közönséget meglepni, amikor megbizta három legnagyobb rendezőjét: Fred Niblot (Ben-Hur), Cecil B. de Millet és Lionel Barrymoret, hogy készítsék el minden idők legnagyobb, leglátványosabb, legmulattatóbb vigjátékát, melyet nagy áldozattal sikerült a mozi vezetőségének publikuma részére megszerezni.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó ismerőseimnek, barátainak és rokonaimnak, kik feledhetetlen felelősségem temetésén résztvettek, vagy részvétüket bármi módon fejezték ki, ezúton mondok hálás köszönetet.

Ditró, 1931. március 2.

Orosz Antal és gyermekei.

NYILTTÉR.)*

Nyilatkozat.

Alulírott Torday István ur tartozásaiért, amint a multban nem vállaltam úgy ezután sem vállalom semminemű felelősséget.

Gheorgheni, 1931. március hó 6.

Özv. Puskás Bálintné.

*) E rovat alatt közöltékért a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

Szerkesztői üzenet.

A. Csikszereda. 1928. jan. 1-től 1930. dec. 31.-g Lei 600. — Erre fizetve lett 1928. aug. 19-én 200 Lei. Hátraléka 1930. dec. 31-ig Lei 400. —

Vágott és cserepes virágok, vetőmagvak legolcsóbb bevásárlási helye

Floraria NARCIS virágüzlet

Gheorgheni—Gyergyószentmiklóson Főter 10. (Kahan-nyomda mellett.)

Ugyanitt készülnek a legválasztékosabb ízléssel alkalmi csokrok, diszkosarak, koszoruk; asztal, terem és templomdiszítések s minden, a kertészet és virágkötészet körébe tartozó munkák. 3—3

Vidékre is gyorsan és a legpontosabban kiszolgálva, szíves pártfogást kérünk.

Üzleti könyvet

jó papíron, tartós

vászon kötésben

csak a

Sándor

könyvkereskedésben kaphat